

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ - ΤΜΗΜΑ ΘΕΑΤΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
Π.Μ.Σ. ΘΕΑΤΡΟ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ - ΚΟΙΝΩΝΙΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ + ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΕΓΚΛΕΙΣΤΩΝ & ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ

«Το Βλέμμα του Εγκλεισμού, το Βήμα της Επιστροφής:
Τέχνη, Εκπαίδευση και Μετασχηματισμός»

20, 21 & 22 Μαρτίου 2026
Βουλευτικό Ναυπλίου
Είσοδος ελεύθερη

ΕΚΘΕΣΗ ΕΡΓΩΝ ΕΓΚΛΕΙΣΤΩΝ & ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ

20 Μαρτίου - 30 Απριλίου 2026
Ισόγειο Βουλευτικού

Έκθεση έργων των εγκλειστών και των εικαστικών - δασκάλων τους

Επετειακό Συνέδριο για τα δέκα χρόνια Εκπαίδευσης στις Φυλακές

Φίλοι μας,

προσκαλούμε την επιστημονική κοινότητα, θεατρολόγους, νομικούς, παιδαγωγούς και το ευρύ κοινό να γνωρίσουν από κοντά το εθελοντικό επιστημονικό & καλλιτεχνικό έργο μιας δεκαετίας που μετατρέπει την τέχνη σε όχημα προκειμένου οι έγκλειστοι να προβούν στο βήμα της κοινωνικής επιστροφής.

Το Επιστημονικό Συνέδριο με τίτλο **Το Βλέμμα του Εγκλεισμού, το Βήμα της Επιστροφής: Τέχνη, Εκπαίδευση και Μετασχηματισμός** οργανώνει το ΠΜΣ «Θέατρο - Εκπαίδευση - Κοινωνία» του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου σε συνεργασία με τον Δήμο Ναυπλιέων, με την υποστήριξη του Ελληνικού Κέντρου Σπουδών Ελλάδος - Harvard και του Εργαστηρίου Ποινικών και Εγκληματολογικών Ερευνών της Νομικής Σχολής Αθηνών.

Σε αυτό παίρνουν μέρος με εισηγήσεις, παρουσιάσεις, εμπύχωση εργαστηρίων, εικαστικές και μουσικές παρεμβάσεις Εκπαιδευτικοί, Καλλιτέχνες, Νομικοί, Μεταπτυχιακοί φοιτητές της Νομικής ΕΚΠΑ και του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου με εξειδίκευση σε θέματα Φυλακών. Κατά την πρώτη ημέρα του συνεδρίου θα εγκαινιαστεί Έκθεση ζωγραφικής, όπου παρουσιάζονται έργα των εγκλείστων και των εικαστικών δασκάλων τους ενώ το πρωί της δεύτερης ημέρας θα υλοποιηθούν δύο παράλληλα εργαστήρια στις δύο φυλακές του Ναυπλίου.

Η παρουσία σας θα τιμήσει το έργο των εθελοντών μας και θα ενισχύσει τον διάλογο για μια κοινωνία που πιστεύει στο μετασχηματισμό και την επανένταξη του ανθρώπου από την πρώτη κιόλας ημέρα του εγκλεισμού.

Θα δοθούν βεβαιώσεις.

Άλκηστις Κοντογιάννη

Παρασκευή 20 Μαρτίου 2026
ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ

16.45- 17.15

Προσέλευση – Εγγραφές

17.15- 17.45

Χαιρετισμοί

Αθανάσιος Κατσής, Πρύτανης Παν/μίου Πελοποννήσου
Δημήτριος Ορφανός, Δήμαρχος Ναυπλιέων
Έλενα Παπαλεξίου, Δ/ντρια ΠΜΣ, ΘΕΣ Παν/μίου Πελοποννήσου
Αλέξανδρος Παπαχρήστου, πρόεδρος της Ν.Π.Ι.Δ. «ΕΠΑΝΟΔΟΣ».
Ματίνα Γκόγκα, Manager Αναπτυξιακών Προγραμμάτων Κέντρου Ελληνικών Σπουδών του Πανεπιστημίου Harvard
Λίνα Νικολακοπούλου, στιχουργός, ποιήτρια, καλλιτεχνική δημιουργός
Άλκηστις Κοντογιάννη, Ομότιμη Καθηγήτρια & Επιστημονική Υπεύθυνη προγράμματος φυλακών

17.45-19.00

Πρώτη τράπεζα εισηγήσεων

Συντονισμός: Γιώργος Γιαννούλης

Η επανένταξη των κρατουμένων, η σημασία της εκπαίδευσης και της τέχνης
Γιώργος Γιαννούλης, Αναπληρωτής Καθηγητής Εγκληματολογίας - Σωφρονιστικής,
Νομική Σχολή ΕΚΠΑ

Η ελληνική πραγματικότητα της εκπαίδευσης στα Σωφρονιστικά
Καταστήματα Ανηλίκων και Νέων

Ξένη Δημητρίου, πρ. Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Το δικαίωμα των κρατουμένων στην εκπαίδευση: Ιστορική
αναδρομή και θεωρητικά θεμέλια

Κωνσταντίνος Πανάγος, Επίκουρος Καθηγητής Εγκληματολογίας – Σωφρονιστικής,
Νομική Σχολή ΕΚΠΑ

Οι έγκλειστοι στη φυλακή και τα οικεία τους πρόσωπα σε
δημοσιευμένα λογοτεχνικά τους κείμενα

Σοφία Γιοβάνογλου, διδάσκουσα Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου

Η ΕΠΑΝΟΔΟΣ και η συμβολή της στην κοινωνική επανένταξη

Φωτεινή Μηλιώνη, Εγκληματολόγος, Δ/ντρια Ν.Π.Ι.Δ. «Επάνοδος»

19.00-20.20

Η ομάδα Εικαστικών συνδιαλέγεται για το έργο της στις φυλακές

Συντονισμός: Λίνα Νικολακοπούλου

Η έκθεση, και το συνέδριό μας, αφιερώνεται στον περίφημο γλύπτη Χρήστο Ρηγανά, ο οποίος πέτυσε στα 81 του χρόνια ήταν εθελοντής στις φυλακές της Τρίπολης. Δεν είναι πια κοντά μας.

Μιλούν οι εικαστικοί: Μάγδα Μάρα, Βασιλική Σοφρά, Δημήτρης Παπαχρήστος, Φραντσέσκο Μορέττι, Λένια Χρυσικοπούλου, Άννα Τσαμκόσογλου, Εστέλλα Καρμπάγιο, Ζωή Πιρίνη, Βούλα Παρασκευά, Ανδριανή Τζίμα.

20.20 - 20.30

Μουσική ομάδα Ad Hoc

Κίμων Βασιλόπουλος (μουσική Διεύθυνση/επίβλεψη)
Δανάη Μπαλτάση (πιάνο), Βασίλης Κατσαρός (κιθάρα), Δημήτρης Παγίδας (κιθάρα),
Κωνσταντίνος Καρούτζος (τουμπελέκι)

Η υπο-ομάδα των φωνητικών αποτελείται από μέλη της τοπικής χορωδίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και από μέλη του Χορωδιακού Εργαστηρίου Ναυπλίου.

20.30-21.00

**Εγκαίνια Έκθεσης έργων εγκλειστών & εικαστικών :
«Η τέχνη ελευθερώνει»**

Στο Ισόγειο του Βουλευτικού τελείται η έκθεση : η τέχνη ελευθερώνει. Σε αυτήν εκτίθενται έργα που φιλοτέχνησαν οι έγκλειστοι με τη σύντομη συντροφιά και υποδείξεις των εικαστικών δασκάλων το 2025-26. Παράλληλα και ανάμεσα στα έργα των εγκλειστών θα βρείτε αναρτημένα και έργα των δασκάλων/εικαστικών
Η Έκθεση θα μείνει ανοιχτή μέχρι 30 Μαρτίου. Στις 31 Μαρτίου η έκθεση θα είναι μια ανάμνηση με σημαντικές καταγραφές.

Ευχαριστούμε τους έγκλειστους και τους εικαστικούς μας.

Σάββατο 21 Μαρτίου 2026

9.30-11.30

Παράλληλα Εργαστήρια στα Καταστήματα Κράτησης

Πρόγραμμα στο Σωφρονιστικό Κατάστημα Ναυπλίου (Α):
Ο κινηματογράφος πάει στις φυλακές

Εμψυχωτές:

Γιώργος Ντέμος, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Σοφία Μιχαλοπούλου, Νηπιαγωγός
Κατερίνα Καραναγνώστη, Εκπαιδευτικός Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ

12.00-12.30

Εφαρμοσμένα προγράμματα στα Σωφρονιστικά Καταστήματα

Συντονισμός: Αλεξάνδρα Χριστακάκη

Παρουσιάζουν

A. το πρόγραμμα Ναυπλίου (A): Γιώργος Ντέμος, Σοφία Μιχαλοπούλου, Κατερίνα Καραναγνώστη

B. το πρόγραμμα Ναυπλίου (B): Αικατερίνη Δήμα

12.30- 13.15

Δημιουργικές και μετασχηματιστικές παρεμβάσεις στις Φυλακές

Συντονισμός: Λίνα Νικολακοπούλου

Εκπαίδευση σε Περιορισμένο Πλαίσιο: Ποιες οι Δυνατότητες Μετασχηματισμού στο Σωφρονιστικό Κατάστημα Ναυπλίου;

Εφη Ζιούβα, Διευθύντρια Δομών Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

Θέατρο πίσω από τα τείχη: Παιδαγωγικές και καλλιτεχνικές διαδρομές με γυναίκες κρατούμενες

Μαρία Κλαδάκη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Π.Τ.Δ.Ε., Πανεπιστήμιο Αιγαίου & Κωνσταντίνος Μαστροθανάσης, ΣΕΠ/Συντονιστής Θ.Ε., Ανοιχτό Πανεπιστήμιο Κύπρου.

Δημιουργικές διαφυγές μέσω του εκπαιδευτικού δράματος και της αναστοχαστικής γραφής σε συνθήκες εγκλεισμού

Κατερίνα Κωστή, Εκπαιδευτικός, Μέλος Ε.ΔΙ.Π. Τ.Θ.Σ. ΠΑ.ΠΕΛ.

Win win win !!!!

Λεωνίδας Παπακωνσταντινίδης, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

13.15- 14.15

Εισηγήσεις από υποψήφιες διδακτόρισες & Μεταδιδακτορικές ερευνήτριες

Συντονισμός: Μαρία Σπυριδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια Γαλλικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ

Παρεμβάσεις σε Σωφρονιστικό Κατάστημα με τεχνικές θεάτρου Ντοκουμέντο και Δραματικής Τέχνης στην Εκπαίδευση

Βαλεντίνα Μιχαήλ, Υποψήφια Διδάκτωρ Τμήματος Θεατρικών Σπουδών, ΠΑ.ΠΕΛ.

Από την κατασκευή στην παράσταση: Το κουκλοθέατρο ως δημιουργική εμπειρία στη φυλακή!

Ελπίδα Στράτου, Υποψήφια Διδάκτωρ, Τμήμα Εργοθεραπείας, ΠΑΔΑ, Εργοθεραπεύτρια

Απώλεια και νοσταλγία σε κείμενα δημιουργικής- εκφραστικής γραφής εγκλειστών σε φυλακές

Ιωάννα Μενδρινού, Μεταδιδακτορική Ερευνήτρια ΤΕΠΑΕ ΑΠΘ, Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δ' Αθήνας

15.00- 16.30

Εργαστήρι στο Σωφρονιστικό Κατάστημα Ναυπλίου (B)

Διάλογος με τον Μελλοντικό Εαυτό: Θέατρο και Τεχνητή Νοημοσύνη ως Γέφυρα Επιστροφής

Εμπυχώτρια: Αικατερίνη Δήμα, Μεταδιδακτορική ερευνήτρια ΑΠΘ, Διδάκτωρ Θεατροπαιδαγωγικής Παν/μίου Πελοποννήσου.

*Η παρακολούθηση του εργαστηρίου αφορά κλειστή ομάδα συμμετεχόντων

17.00 - 18.30

Απογευματινή συνεδρία –εισηγήσεις ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ

Συντονισμός: Γιώργος Γιαννούλης

Ηγούμαι-Νίτσα: Ένας άλλος κόσμος. Μπορούμε να τον φτιάξουμε;

Μαρίνα - Σταυρούλα Τσαγρή, κοινωνική λειτουργός & θεατροπαιδαγωγός

Διανύοντας τα σύνορα: Αόρατες κοινότητες και εξόριστοι

Μαρία Σπυριδοπούλου, Αν. Καθηγήτρια Γαλλικής Λογοτεχνίας ΕΚΠΑ

Όλη μέρα λέμε ιστορίες... Η λειτουργία της αφήγησης στην καθημερινότητα της φυλακής
Κωνσταντίνος Μάγος, Καθηγητής, ΤΕΑΠΗ Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Η δύναμη της συν-οργάνωσης και διδασκαλίας σε τόπο Φ στον κύκλο των δέκα ετών
Άλκηστις Κοντογιάννη, Ομότιμη Καθηγήτρια ΤΘΣ Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

18.30-21.00

Διαδικτυακές Συναντήσεις

Θα συνδεθούμε με τους

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΡΕΒΕΛΑΚΗΣ,
Associate Senior
Lecturer on Social
Studies and Associate
Director for Curricular
Development
at Harvard's Center for
Hellenic Studies.

VITO MINOIA,
(Universita; degli Studi
di Urbino Carlo Bo),
Coordinatore dell'
International Network
Theatre in Prison,
Direttore della Rivista
"Catarsi, Teatri della
Diversita; "

JOSE AGUIAR,
A professional career of
10 years in the field of
Prison Education
teaching and
consulting at
Pentonville, London

HELENA BAPTISTA,
Creative Arts teacher-
The Voice of the Ville
magazine editor at HMP
Pentonville, London

BAZ DREISINGER,
American academic, cultural critic and activist. She is a professor of English at City University of New York's John Jay College...

KOFI DANSO,
Reintegration Leader (South Africa) Chapter Leader, Global Freedom Scholars Network South Africa

NICHOLAS KHAN,
Team Leader, Trinidad & Tobago, poet

ΜΙΧΑΛΗΣ ΤΡΑΪΤΣΗΣ,
Università degli Studi di Urbino Carlo Bo, Διευθυντής Βαλαμòς Teatro APS και το θ. εργαστήρι της Ferrarra

Κυριακή 22 Μαρτίου 2026

ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ

10.30- 11.15

Στρογγυλή Τράπεζα και Εισηγήσεις
Συντονισμός: Παναγιώτης Σχίζας

Η εκπαίδευση και η τέχνη στο σωφρονιστικό σύστημα

Δεκαεπτά (17) συν-διαλεγόμενοι μεταπτυχιακοί της Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ με τους καθηγητές τους Γιώργο Γιαννούλη & Κωνσταντίνο Πανάγο

11.30-11.50

Ο ρόλος της αποδοχής από την οικογένεια στην ζωή και την πορεία του κρατούμενου...
Δήμητρα Κουγιά, Εκπαιδευτικός, Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας

Συζητώντας για τα ανθρώπινα δικαιώματα με κρατούμενους

Ντορέττα Αστέρη, Εκπαιδευτικός, Σύμβουλος Ειδικής Αγωγής και Ενταξιακής Εκπαίδευσης Πειραιά

11.50 - 12.20

Οι παλιές φυλακές Ναυπλίου
Χαράλαμπος Αντωνιάδης, τοπογράφος, μηχανικός

12.20 -12.35

Συμπεράσματα Συνεδρίου

Παναγιώτης Σχίζας, Εγκληματολόγος

12.40 -13.00

Κλείσιμο Συνεδρίου – Χαιρετισμός

Συντελεστές συνεδρίου

Επιστημονική Υπεύθυνη Προγραμμάτων Φυλακών

Άλκηστις Κοντογιάννη

Οργανωτική Επιτροπή

Μαίρη Καραγιάννη, Αικατερίνη Δήμα, Βαλεντίνα Μιχαήλ, Γιώργος Ντέμος, Ματίνα Γκόγκα, Ντορέττα Αστέρη, Ρούλα Σαλαπαήδα, Αλεξάνδρα Χριστακάκη.

Επιστημονική Επιτροπή

Άλκηστις Κοντογιάννη, Γιώργος Γιαννούλης, Κωνσταντίνος Πανάγος, Ξένη Δημητρίου, Baz Dreisinger, Λίνα Νικολακοπούλου, Ντορέττα Αστέρη.

Εικαστικοί που πήραν μέρος στο πρόγραμμα των Σωφρονιστικών Καταστημάτων με τίτλο «Η Τέχνη Ελευθερώνει» είναι: Μάγδα Μάρα, Βασιλική Σοφρά, Δημήτρης Παπαχρήστος, Φραντσέσκο Μορέττι, Λένια Χρυσικοπούλου, Άννα Τσαμκόσογλου, Εστέλλα Καρμπάγιο, Ζωή Πιρίνη, Βούλα Παρασκευά, Ανδριανή Τζίμα.

Μουσική ομάδα Ad Hoc: Κίμων Βασιλόπουλος (μουσική διεύθυνση/επίβλεψη), Δανάη Μπαλτάση (πιάνο), Βασίλης Κατσαρός (κιθάρα), Δημήτρης Παγίδας (κιθάρα), Κωνσταντίνος Καρούντζος (τουμπελέκι). Η υποομάδα των φωνητικών αποτελείται από μέλη της τοπικής χορωδίας του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου και από μέλη του Χορωδιακού Εργαστηρίου Ναυπλίου.

Συντονισμός: Μάγδα Μάρα, Βασιλική Σοφρά, Δημήτρης Παπαχρήστος, Φραντσέσκο Μορέττι

Αφίσες: Βασιλική Σοφρά

Τεχνική υποστήριξη: Λάμπρος Σκουφούλας, Μέλος ΕΤΕΠ, Αποστόλης Παπαδημητρίου, Υπάλληλος Τεχνικής Υπηρεσίας με εξοπλισμό του Τμήματος Θεατρικών Σπουδών

Εκτυπώσεις προγραμμάτων & αφισών- Υποστήριξη: Ιωάννης Αλεβίζος & Κωνσταντίνος Τσερπές

Ευχαριστούμε την κυρία **Τζίνα Καρέλια** που στήριξε το έργο μας στις ΦΥΛΑΚΕΣ καθώς και την κυρία **Φλωρίκα Κυριακοπούλου**.

Ευχαριστούμε όλες και όλους που συνέβαλαν στην υλοποίηση αυτού του συνεδρίου

